

Statistik om skador och förgiftningar behandlade i slutenvård 2016

År 2016 skrevs 147 000 personer in på sjukhus till följd av en skadehändelse. Det motsvarar nästan 17 procent av samtliga som skrevs in på sjukhus 2016. Skadehändelserna omfattar drygt 98 000 personer som vårdats för olycksfall, drygt 38 000 för komplikationer i vården, 6 900 för självskada och 1 600 som vårdats för våld.

Färre inlagda på sjukhus

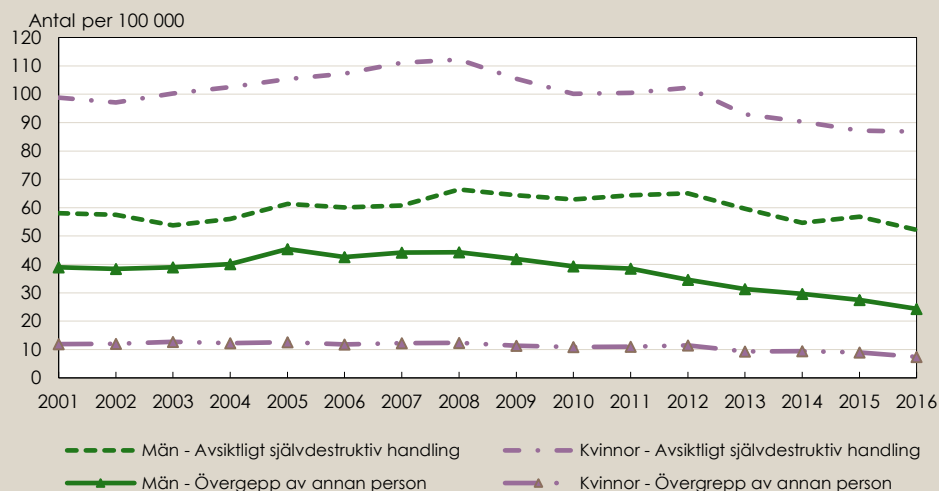
År 2016 vårdades 147 000 personer på sjukhus till följd av en skadehändelse, vilket är något färre än 2015 då 150 000 personer lades in. En viss minskning har skett för såväl olycksfall, självskador (avsiktligt självdestruktiv handling) som våld (övergrepp av annan person). Inläggningar på grund av komplikationer i vården ligger på ungefär samma nivå som 2015. Till viss del kan nedgången i antalet slutenvårdade bero att det är möjligt att behandla fler i öppenvården. Hjärnskakningar är ett tydligt exempel på detta där mer än en halvering av antalet slutenvårdade skett sedan början av 2000-talet.

Inlagda på grund av våld har minskat

År 2016 skrevs 1 600 personer in på sjukhus till följd av våld (övergrepp av annan person). Med hänsyn tagen till befolkningsökningen har antalet som slutenvårdats på grund av våld minskat med drygt 40 procent de senaste tio åren.

Figur 1. Utveckling avsiktligt självdestruktiv handling respektive övergrepp av annan person, fördelat på kön

Antal personer per 100 000 invånare som skrivits ut från sjukhus, 2001–2016

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

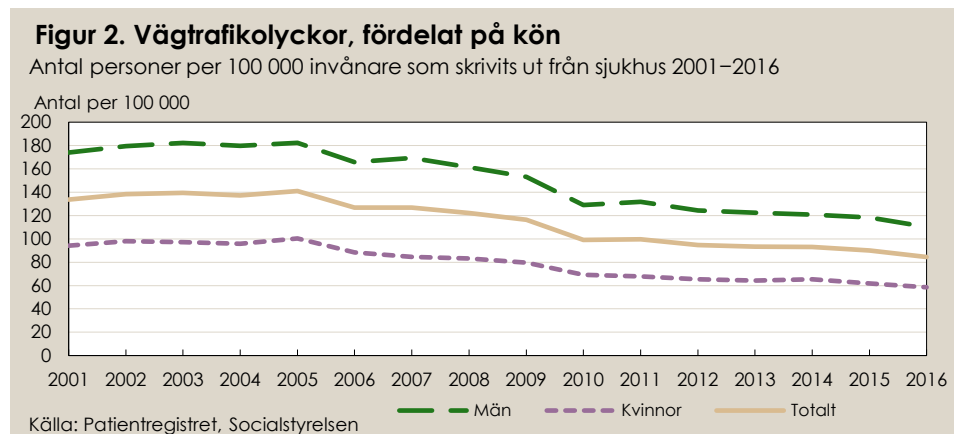
År 2016 skrevs 6 900 personer in på sjukhus för självsador (avsiktligt självdestruktiv handling). Många av dessa var unga kvinnor i åldern 15–24 år. För de senaste åren finns det en viss nedåtgående trend både bland antal kvinnor och bland män som vårdats.

Två av tre olyckor är en fallolycka

Liksom tidigare år är fallolyckor den i särklass vanligaste skadeorsaken till inläggningar på sjukhus. Fallolyckor utgör två tredjedelar av alla olycksfall, vilket motsvarar 69 000 personer fördelat på 40 000 kvinnor (58 procent) och 29 000 män (42 procent). Om man tar hänsyn till befolkningsökningen har förekomsten av fallolyckor som lett till inläggning på sjukhus minskat något sedan början av 2000-talet. Fallolyckor dominerar bland äldre och 2016 var sju av tio av de drabbade 65 år eller äldre. Bland kvinnor var denna andel 77 procent och bland män 60 procent. Över 8 procent av alla i åldrarna 85 och äldre var någon gång under 2016 inskrivna på sjukhus till följd av en fallolycka.

Inskrivna till följd av vägtrafikolyckor minskar

År 2016 lades cirka 8 400 personer in på sjukhus till följd av en vägtrafikolycka. Med hänsyn tagen till befolkningsökningen har dessa olyckor minskat med närmare 40 procent sedan början av 2000-talet. Minskningen har främst skett bland personer i åldrarna 15–44.

Inläggningar på sjukhus har minskat bland alla vanligt förekommande trafikantgrupper. Men en stor del av minskningen handlar om färre vårdade till följd av olyckor med personbil, 5 200 år 2001 jämfört med 2 500 år 2016. Inläggningar till följd av cykelolyckor visar en betydligt svagare nedgång, 3 600 år 2001 jämfört med 3 200 år 2016.

Självskador och våld vanligare bland yngre

Förutom att fallolyckor är särskilt vanligt bland äldre finns det även andra tydliga åldersmässiga skillnader. Självskador (avsiktligt självdestruktiv handling) och våld (övergrepp av annan person) är tvärtom fallolyckor särskilt vanliga bland yngre personer i åldern 15–24 (figur 3).

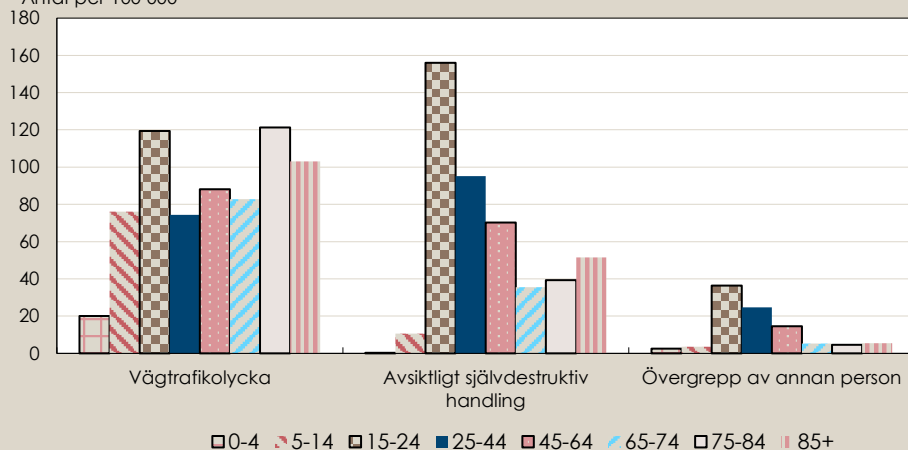
Minskning av vägtrafikolyckor bland yngre

För tio år sedan var inläggningar efter vägtrafikolyckor dubbelt så vanligt bland unga i åldern 15–24 år jämfört med personer i åldern 65 år och äldre. Men år 2016 var det lika vanligt bland äldre, 75–84 år som bland yngre i åldern 15–24 år. Förändringen beror främst på att färre yngre vårdas, medan de äldre vårdas på sjukhus i ungefär lika stor utsträckning som tidigare.

Figur 3. Avsiktligt självdestruktiv handling, övergrepp av annan person och vägtrafikolyckor, fördelat på ålder

Antal personer per 100 000 som skrivits ut från sjukhus 2016

Antal per 100 000

Källa: Patientregistret, Socialstyrelsen

Förgiftningar vanligast bland yngre

Sammantaget är de flesta typer av skadediagnoser vanligare bland äldre än yngre. Förgiftningar är vanliga bland de allra äldsta men dock ännu något vanligare bland yngre i åldern 15–24 år. Bränn- och frätskador är i särklass vanligast bland de allra yngsta, 0–4 år.

Stora regionala skillnader

När det gäller vissa typer av skadehändelser finns det stora regionala skillnader. Skillnaderna behöver dock inte enbart bero på att det i vissa regioner finns en högre risk att drabbas. Det var nästan dubbelt så vanligt med fallolyckor som ledde till inläggning på sjukhus i Jämtlands län där cirka 1 procent av befolkningen lades in jämfört med Uppsala län där cirka 0,5 procent av befolkningen

lades in. Beslutet att lägga in en person kan bero på organisatoriska orsaker men också rent praktiska, såsom avstånd mellan sjukhuset och hemmet. Varierande regionala skillnader i åldersstrukturen kan också påverka statistiken.

Även när det gäller självsador (avsiktligt självdestruktiv handling) ses regionala skillnader. Relaterat till befolkningsstorleken var det år 2016 flest slutenvårdade till följd av självskada i Värmlands och Jönköpings län. Skillnader mellan länen kan bero på hur vården arbetar med självsador, vilket i sin tur påverkar statistiken.

Lårbensfraktur är vanligast

Bland personer som skadats och blivit inskrivna på sjukhus är lårbensfraktur den vanligaste huvuddiagnosen. År 2016 vårdades 18 400 personer (12 100 kvinnor och 6 300 män) på sjukhus för lårbensfraktur. I förhållande till befolkningen har både antalet män och kvinnor som vårdats med en lårbensfraktur minskat något under 2000-talet. Störst har minskningen varit bland kvinnor.

Komplikationer vid medicinsk vård och kirurgiska åtgärder

År 2016 vårdades drygt 38 000 personer på sjukhus för komplikationer. Dessa ökade under 2000-talet, troligen på grund av en ökad rapporteringsbenägenhet, men de senaste åren ses en stagnation. Eftersom bland annat ”förväntade” komplikationer och ogynnsamma effekter av läkemedel ingår i denna grupp är detta inte lämpligt att använda som ett mått för vårdskador.

Mer information

Du hittar fler tabeller, diagram och annan information i Excel-filen:

www.socialstyrelsen.se/publikationer/2017/2017-9-21

För dig som vill göra egna sökningar i statistikdatabasen:

<http://www.socialstyrelsen.se/statistik/statistikdatabas/yttreorsakertillskadorochforgiftningar>

Läs mer om patientsäkerhet och vårdskador:

Socialstyrelsen - Patientsäkerhet

Inspektionen för vård och omsorg (IVO)

Kontakt:

Pernilla Fagerström, statistikfrågor

Telefon: 075-247 30 00

E-post: pernilla.fagerstrom@socialstyrelsen.se